Tiedote 16.12.2010

Maatalouden kannattavuudessa 2000-luvun pohjalukemat

Vuonna 2009 maa- ja puutarhatalouden kannattavuus oli koko 2000-luvun heikoin. Yrittäjätulo aleni 17 prosenttia. Maatalousyrittäjän palkaksi jäi alle viisi euroa, kertoo MTT:n tuore laskelma.

Yritysten keskimääräinen tilakoko kasvoi 0,5 hehtaaria 52,5 hehtaariin ja kotieläintilojen eläinyksikkömäärä suureni 4,5 eläinyksiköllä 56:een. Maitotiloilla lehmämäärä lisääntyi keskimäärin 1,5 lehmällä 27 lehmään.

Tilakoon kasvusta huolimatta maatalous- ja puutarhayritysten myyntituotot alenivat erityisesti heikkojen kasvinviljelytuottojen vuoksi 5,5 prosenttia, 76 100 euroon. Kun tähän lisättiin mm. 47 800 euron tuet, päästiin 126 400 euron kokonaistuottoon, jossa laskua oli viime vuoteen noin 0,9 prosenttia.

Samaan aikaan tuotantokustannukset kasvoivat 1,9 prosenttia, 156 000 euroon. Lannoitteet ja sähkö sekä myös pellonvuokrat nousivat suhteessa eniten. Polttoaine- ja korkokustannukset puolestaan alenivat. Kokonaistuoton ja tuotantokustannusten erotuksena saatava yrittäjänvoitto oli negatiivinen, -29 200 euroa. Tappio oli 4 000 euroa suurempi kuin vuonna 2008.

Yrittäjätulo kuopassa

Kun kokonaistuotosta vähennetään tuotantokustannukset ilman yrittäjäperheen työstä ja omasta pääomasta aiheutuvia palkka- ja korkovaatimuskustannuksia, jää yrittäjätuloksi 16 100 euroa. Edellisvuodesta 17 prosenttia alentunut yrittäjätulo jää korvaukseksi yrittäjäperheen 2 363 tunnin työpanokselle sekä 265 000 euron omalle pääomalle.

- Yrittäjätulo on niin vaatimaton osan yrityksen kokonaistuotosta, että pienetkin kustannusnousut yhdistettynä samanaikaisiin tuottoalennuksiin alentavat sitä voimakkaasti, selvittää kannattavuuskirjanpidosta vastaava laskentatoimen päällikkö **Arto Latukka** MTT:stä. Useilla pienillä samanaikaisilla positiivisilla muutoksilla kannattavuus ja tulos saataisiin vastaavasti nousuun.

Kannattavuuskerroin romahti

Omasta pääomasta aiheutuu 5 prosentin tuottotavoitteen mukaan 13 100 euron korkovaatimuskustannus. Omasta työstä aiheutuu maataloustyöntekijän tuntipalkkaan pohjautuvan 13,5 euron tuntipalkkatavoitteen mukaan 31 900 euron palkkavaatimuskustannus. Jos palkkavaatimuskustannus vähennetään yrittäjätulosta, jää oman pääoman tuottoprosentti negatiiviseksi, noin -6 prosenttiin.

Jos yrittäjätulosta vähennetään oman pääoman korkokustannus 5 prosentin mukaan ja jaetaan näin jäävä vuosityöansio työtuntimäärällä, jää työtuntiansioksi 1,2 euroa. Vuonna 2008 työtuntiansio oli 2,6 euroa ja 2007 noin 6,3 euroa.

Kannattavuuskerroin saadaan, kun yrittäjätulo jaetaan yrittäjäperheen palkkavaatimuksen ja oman pääoman korkovaatimuksen summalla. Kannattavuuskerroin romahti 0,44:stä 0,35:een. Yrittäjä saavutti siis 35 prosenttia 13,5 euron tuntipalkkatavoitteesta ja 5 prosentin oman pääoman tuottotavoitteesta. Työntuotto oli näin 4,8 euroa ja oman pääoman tuotto 1,8 prosenttia.

Viljanviljelyssä heikoin kannattavuus

Viljatiloilla kannattavuuskerroin oli vain 0,04 ja yrittäjätuloa jäi vain 1 100 euroa. Muilla kasvinviljelytiloilla kannattavuuskerroin aleni 0,27:ään. Myös maitotiloilla kannattavuuskerroin laski pidemmän ajan keskiarvon tasolle, 0,53:een. Muiden nautakarjatilojen sekä myös sikatilojen (emakko- ja yhdistelmätiloja) kannattavuus nousi 0,48:aan ja 0,53:een.

Kun kaikki tuotantosuunnat otetaan huomioon, kahdessa suurimmassa tilakokoluokassa kannattavuuskerroin nousi ja muissa tilakokoluokissa heikkeni. Tilivuoden sisäisessä tarkastelussa edelleen pätee, että mitä suurempi tila sitä parempi kannattavuus on keskimäärin.

Velkaantumiselta vältyttiin

Yritysten maksuvalmius säilyi keskimäärin hyvänä, osin siksi että aiempien vuosien 35 000 euron investointimenotasolta pudottiin 27 000 euron tasolle. Lainaa nostettiin kuitenkin enemmän kuin lyhennettiin, jolloin velkojen määrä kasvoi 5 prosenttia, 105 000 euroon. Velan osuus yrityksen sitoutuneesta koko pääomasta kasvoi 28 prosenttiin mutta on kuitenkin vielä tasoltaan alhainen.

Velkaisuudessa on kuitenkin suuria eroja. Esimerkiksi erittäin suurilla ja juuri investoineilla maitotiloilla velkataakka oli noin 1 milj. euroa, ja velan osuus koko pääomasta oli 63 prosenttia.

Tiedot perustuvat MTT:n taloustutkimuksen vuosittain laskettaviin kannattavuuskirjanpitotuloksiin. Tulokset lasketaan 937 kirjanpitotilan luvuista painotettuna ja ne ovat yleistettävissä kuvaamaan Suomen 38 000 suurimman maatalous- ja puutarhayrityksen tuloksia. Yksityiskohtaiset tulokset on nähtävissä MTT:n Taloustohtori -sivustolla maa- ja puutarhatalous-verkkopalvelussa (www.mtt.fi/taloustohtori).

Lisätietoja: laskentatoimen päällikkö Arto Latukka, MTT, puh. 0400 752 010, arto.latukka@mtt.fi

MTT (Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus) on johtava maatalous- ja elintarviketutkimusta sekä maatalouden ympäristöntutkimusta tekevä laitos. Tutkimusalojamme ovat bioteknologia- ja elintarviketutkimus, kasvintuotanto, kotieläintuotanto, talous, teknologia ja ympäristö. Tuotamme ja välitämme tieteellistä tutkimustietoa sekä kehitämme ja siirrämme teknologiaa koko maatalous- ja elintarvikesektorille. Lisätietoja www.mtt.fi